

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВИНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–септембар 2022.

Октобар 2022.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца.....	2
2. Експертиза ефективног страног новца.....	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У периоду јануар–септембар 2022. године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован, откривена су 2.243 комада фалсификованих новчаница готовог новца (динара).

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2022. (у комадима)

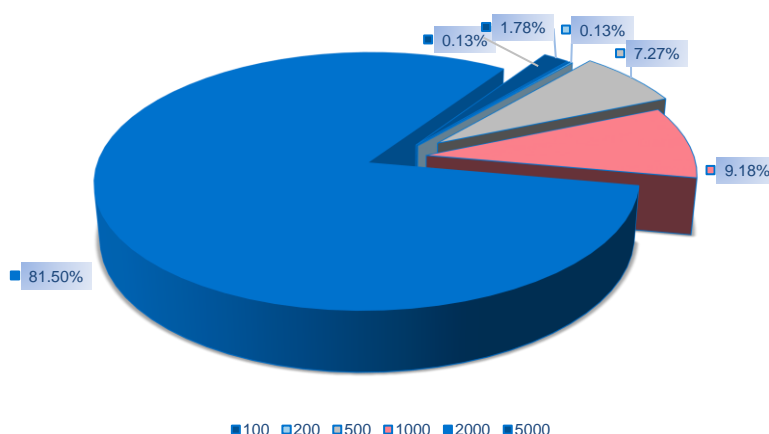
Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	40	1.828	206	163	3	3	0	0	0	2.243
Учешће у %	1,78	81,50	9,18	7,27	0,13	0,13	0,00	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 2000 (81,50%), 1000 (9,18%) и 500 (7,27%) динара (Графикон 1).

Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 97,95% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца откривених у посматраном периоду.

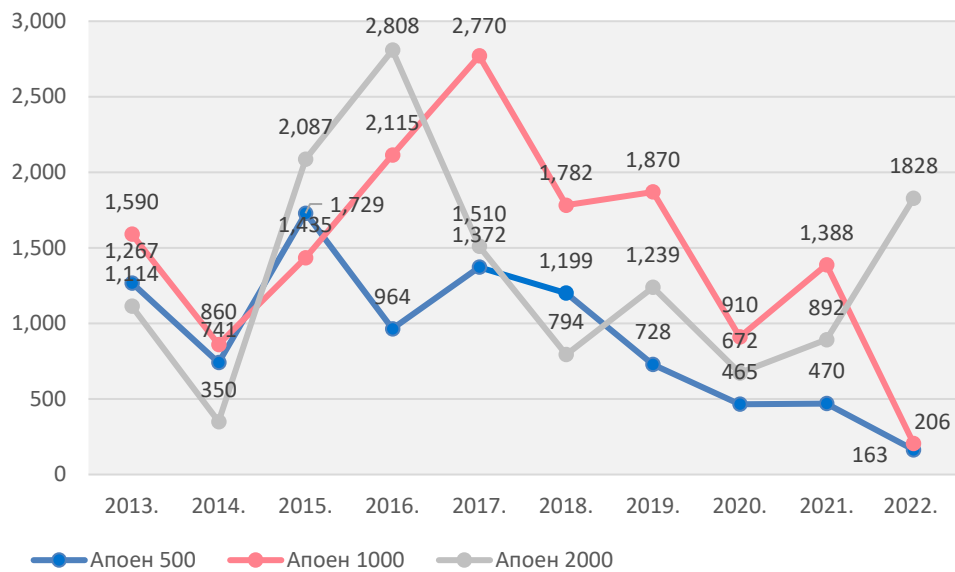
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2022. (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

Посматрано последњих десет година, та три апоена су најзаступљенија међу откривеним фалсификованим новчаницама динара (Графикон 2).

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца (у комадима)

Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца највећи је удео новчаница апоена од 2000 (88,22%) и 1000 (4,97%) динара (Табела 2 и Графикон 3).

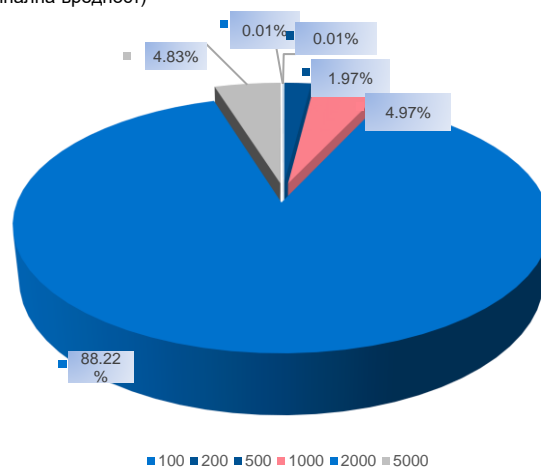
Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 93,19% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2022. (у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	200,00	3656,00	206,00	81,50	0,60	0,30	0,00	0,00	0,00	4144,40
Учешће у %	4,83	88,22	4,97	1,97	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2022. (номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да су на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривена 4,4 комада фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају откривена су 11.520,64 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–септембар 2022. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификоване, откривено је 597 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2022. (у комадима)

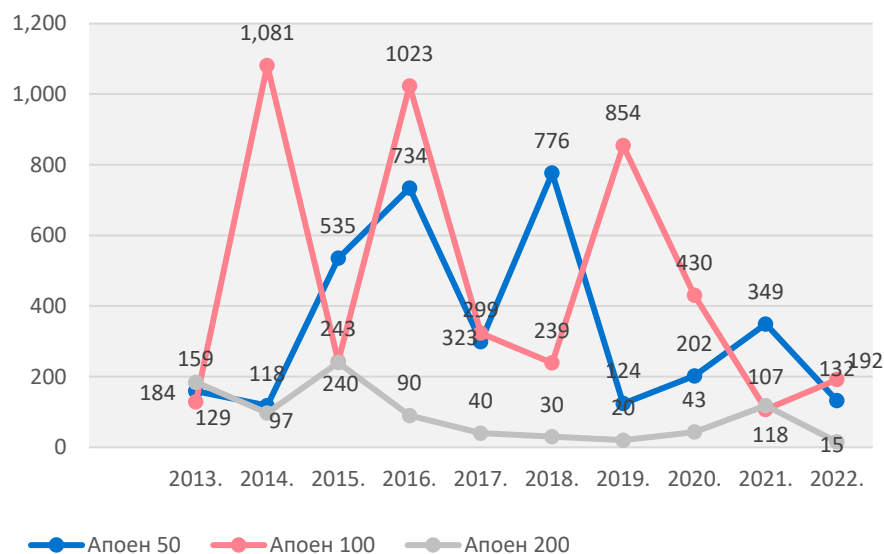
Валута	EUR							Укупно EUR	USD			Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	50	1			
Комада	46	15	192	132	10	8	0	403	83	12	2	97	97	597
Учешће у %	7,71	2,51	32,16	22,11	1,68	1,34	0,00	67,50	13,90	2,01	0,34	16,25	16,25	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривена су 403 комада фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена од 100 и 50 евра.

На Графикону 4. приказано је кретање броја комада откривених фалсификата апоена од 50, 100 и 200 евра у последњих десет година.

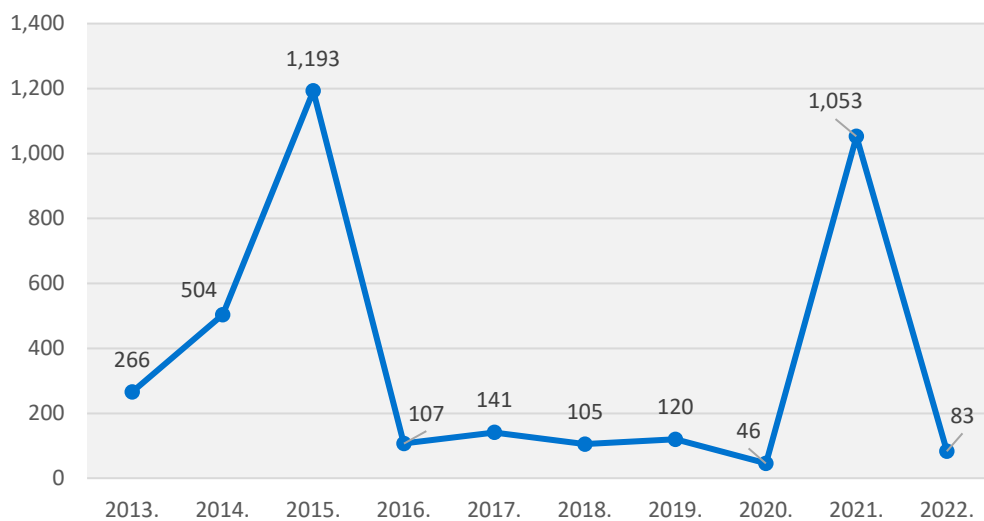
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени евра (у комадима)

У периоду јануар–септембар 2022. године откривена су 83 комада фалсификата америчког долара у апоену 100 долара. Иначе, током година приметно је да је међу фалсификованим новчаницама америчких долара доминантно учешће апоена од 100 долара.

Графикон 5. приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година.

Графикон 5. **Најчешће фалсификовани апоен америчког долара**
(у комадима)

У посматраном периоду, колону *Остало* у Табели 3 чини укупно 97 комада фалсификованих новчаница осталих валута, и то 96 комада хрватских куна и 1 комад немачке марке.

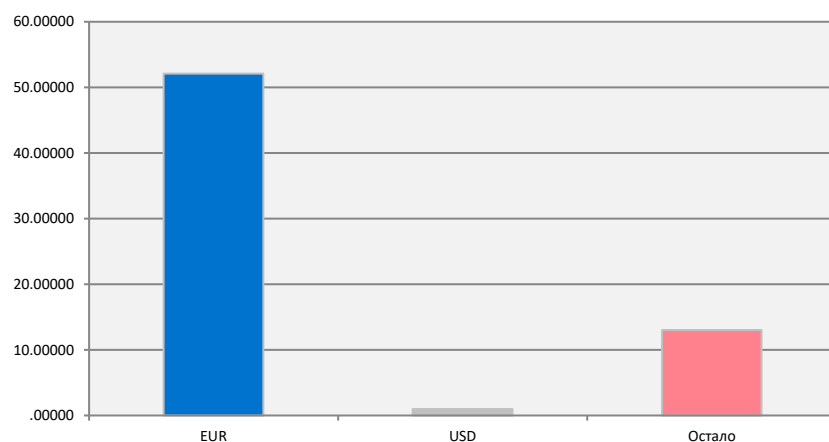
Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима¹ (Графикон 6).

¹ За прерачун вредности других валута у евро примењени су међувалутни односи из курсне листе која је важила на дан 13. октобра 2022. (курс евра 117,3052 динара).

3.

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2022.

(износ у хиљадама EUR)

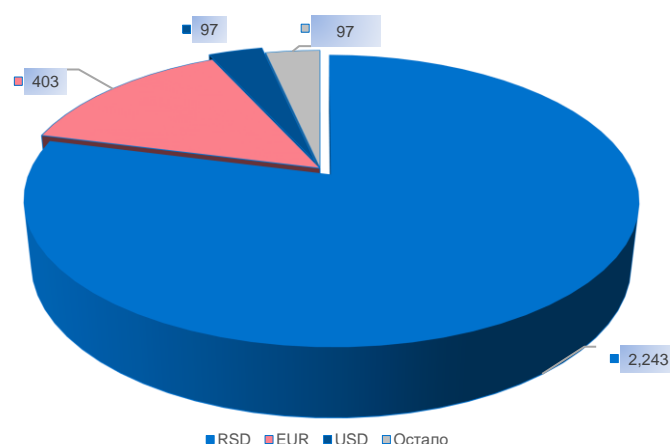
Извор: Народна банка Србије.

Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Међу укупно 2.840 комада фалсификованих новчаница, колико је откривено у периоду јануар–септембар 2022. године, најзаступљенији су динарски фалсификати, а њихово учешће, као и учешће броја комада фалсификата страних валута у укупном броју комада, дато је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2022.

(у комадима)

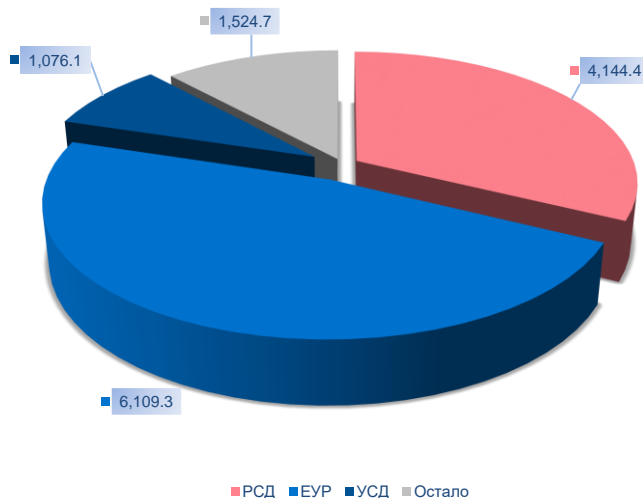
Извор: Народна банка Србије.

Као што се може видети, посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте, и то 2.243 комада (78,98%), затим 403

комада новчаница евра (14,19%), 97 комада доларских новчаница (3,42%), као и 97 комада осталих валута (3,42%).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–септембар 2022. године најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2022. (износ у хиљадама RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Од укупно 12.854.456,95 динара, колика је динарска противвредност фалсификата свих валута, може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра, и то у износу од 6.109.254,82 динара (47,53%), затим домаће валуте у износу од 4.144.400,00 динара (32,24%), осталих валута (хрватска куна и немачка марка) у износу од 1.524.699,00 динара (11,86%) и америчких долара у износу од 1.076.103,14 динара (8,37%).

НАПОМЕНА: У посматраном периоду извршена је и експертиза 2.051 комада фалсификованих новчаница америчког долара у апоену од 100 (номинално 205.100 долара), које је полиција **запленила пре пуштања у оптицај и стога нису обухваћене прегледима овог извештаја.**

² За прерачун вредности других валута у динаре примењен је средњи курс динара на дан 13. октобра 2022.